

Svakom su zajamčena ljudska prava, tako i osobama koje su pod skrbništvom. Imate pravo znati koja su Vaša prava i gdje možete potražiti pomoć u slučaju da se ona krše !

Što je skrbništvo?

Zakon kaže da svatko ima pravo donositi odluke. To znači da Vi sami možete odlučiti što želite i što ne želite činiti. Nekad drugi ljudi drže kako ne možete sami donositi odluke zbog Svoje psihičke bolesti. Oni drže kako Vaše odluke mogu dovesti do štetnih posljedica za Vas ili za neku drugu osobu. Kad ne možete sami donositi odluke zbog Svog psihičkog stanja ili bolesti, zakon Vam može ograničiti pravo donošenja odluka u određenim područjima života i nekom drugom dopustiti da donosi odluke umjesto Vas. To se zove skrbništvo. Zakon kaže da je skrbništvo zaštita za osobe lišene poslovne sposobnosti koje nisu u mogućnosti štiti svoja prava i interese

Sud odlučuje o tome treba li Vam biti dodijeljen skrbnik, a Centar za socijalnu skrb odlučuje tko će to biti.

Tko može biti Vaš skrbnik?

- ✓ Osoba koju poznajete – na primjer Vaš roditelj, dijete, član obitelji ili prijatelj.
- ✓ Osoba koju ne poznajete, ali za koju Centar za socijalnu skrb drži kako ima osobine i sposobnosti za obavljanje skrbništva, a to je na primjer socijalni radnik iz vašeg centra za socijalnu skrb.
- ✓ Imate pravo reći tko mislite da bi trebao biti Vaš skrbnik i što mislite o osobi koja Vam je dodijeljena za skrbnika.

Što skrbnik može činiti?

Skrbnik umjesto Vas donosi odluke koje biste Vi donosili da niste pod skrbništvom. Na to ga ovlašćuje sud. Skrbnik mora odlučivati i postupati

u skladu sa sudskom odlukom u kojoj je određeno koje radnje ne možete sami poduzimati. Za te radnje skrbnik donosi odluku umjesto Vas, primjerice za hospitalizaciju, raspolaganje većom sumom novca, nekretninama i slično, a za druga područja koja nisu navedena u rješenju o lišavanju poslovne sposobnosti odluke donosite sami.

Što je skrbnik dužan činiti?

- ✓ brinuti se o Vašim pravima, obvezama i dobrobiti;
- ✓ pomoći vam da se osposobite za samostalni život i rad, pomoći vam da sudjelujete u različitim aktivnostima koje želite uključujući i slobodne aktivnosti;
- ✓ Skrbnik je dužan uz pomoć centra za socijalnu skrb poduzeti potrebne mjere radi osiguranja sredstava za vaše životne potrebe.
- ✓ brinuti se o Vašoj imovini, na primjer o vašem stanu. Skrbnik može raspolagati Vašom imovinom, prodati, zamijeniti ili iznajmiti Vašu kuću ili stan samo ako je to za Vašu dobrobit. Za to mu treba suglasnost Centra za socijalnu skrb!
- ✓ osigurati Vam mjesto za život i zadovoljavanje Vaših drugih potreba. Ovo osigurava iz Vaše imovine i sredstava koje Vam dodijeli Centar za socijalnu skrb. On je obavezan pomoći Vam da raspodijelite novčane prihode;
- ✓ pomoći Vam da odlučite šta želite raditi i hoćete li prihvatiti neki posao ili ne;
- ✓ pomagati Vam kad odlučujete o obiteljskim stvarima;
- ✓ zastupati Vas, na primjer u postupcima pred sudom ili ostalim tijelima, kod sklapanja ugovora itd.;
- ✓ Prije poduzimanja radnji umjesto vas skrbnik je uvijek dužan razmotriti vaše mišljenje, te ga uzeti u obzir, osim ako je to u suprotnosti s vašom dobrobiti

✓ izvijestiti centar za socijalnu skrb o svom radu i stanju Vaše imovine svakih 6 mjeseci i kada to Centar dodatno zatraži. Vi imate pravo uvida u taj izvještaj.

Što skrbnik ne može činiti?

Skrbnik Vas **ne može** bez opravdanog zdravstvenog razloga poslati u psihijatrijsku ustanovu.

Skrbnik Vas može smjestiti u dom protiv Vaše volje uz odobrenje centra za socijalnu skrb samo ako je to nužno (na primjer ako nemate drugi smještaj). Ako ne želite ići, svakako obavijestite Centar za socijalnu skrb i zatražite pomoć Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom.

Ako Vam skrbnik nanese štetu, za to će odgovarati pred Centrom za socijalnu skrb ili sudom.

☛ Centar za socijalnu skrb prati prilike u kojima živite. Djelatnik Centra za socijalnu skrb dužan Vas je obići najmanje četiri puta godišnje, kao i kad to zatražite Vi ili Vaš skrbnik.

Što učiniti ako se ne slažete s odlukom skrbnika?

Dok skrbnik izvršava svoje obveze, dužan je prihvatiti Vaše mišljenje osim ako je to u suprotnosti s Vašom dobrobiti.

Ako Vaš skrbnik ne uvažava Vaše mišljenje (na primjer, oko smještaja u dom ili bolnicu ili oko prodaje Vaše imovine), možete podnijeti pritužbu na rad skrbnika Centru za socijalnu skrb ili tražiti zamjenu skrbnika.

Koliko traje skrbništvo?

Ukoliko se vaše zdravstveno stanje popravi i Vi možete donositi odluke i brinuti o sebi samostalno ili uz podršku, centar za socijalnu skrb mora istražiti jesu li se stekli uvjeti za vraćanje poslovne sposobnosti.

Skrbnik je dužan jednom godišnje pribaviti od Vašeg liječnika obiteljske medicine mišljenje o Vašem stanju zdravlja s obzirom na razlog lišenja poslovne sposobnosti, zasnovano na mišljenju psihijatra

Centar za socijalnu skrb dužan je **svake tri godine** preispitati potrebu Vaše skrbničke zaštite i o tome sastaviti izvješće.

Što ako držite kako ne trebate skrbnika?

Svaka osoba pod skrbništvom može podnijeti sudu prijedlog za vraćanje poslovne sposobnosti.

U prijedlogu trebate navesti zbog čega mislite da Vam treba vratiti poslovnu sposobnost.

Ukoliko se u postupak uključi nadležni centar za socijalnu skrb po službenoj dužnosti, centar snosi sve troškove postupka, uključujući i trošak vještačenja, u protivnom vi snositi sami troškove postupka i vještačenja.

*Hrvatski sabor je 2008. godine ratificirao **UN Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom**. Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom je unijela zaokret i u načinu na koji bi države potpisnice trebale regulirati poslovnu sposobnost osoba s invaliditetom. Prema Konvenciji država ne bi smjela osobe s invaliditetom lišavati poslovne sposobnosti već bi trebala osigurati podršku u odlučivanju. Konvencija nalaže da se ukine skrbništvo kao odlučivanje umjesto osobe i zamijeni sustavom koji se temelji na odlučivanju uz podršku. Hrvatsko zakonodavstvo nije u tom pogledu još usklađeno s Konvencijom.*

Osobe koje smatraju da su im prekršena prava iz Konvencije o osobama s invaliditetom mogu se obrati **Pravobraniteljici za osobe s invaliditetom**, ured@posi.hr, Savska 41/3, Zagreb, 01 6102 170, www.posi.hr

PRAVA OSOBA POD SKRBNIŠTVOM

Ovaj letak je namijenjen Vama ako ste lišeni poslovne sposobnosti i imate skrbnika.

Ovaj letak izrađen je u sklopu projekta Svjetske zdravstvene organizacije QualityRights 2019.

Ovaj letak predstavlja pregled Vaših prava ako ste pod skrbništvom.

